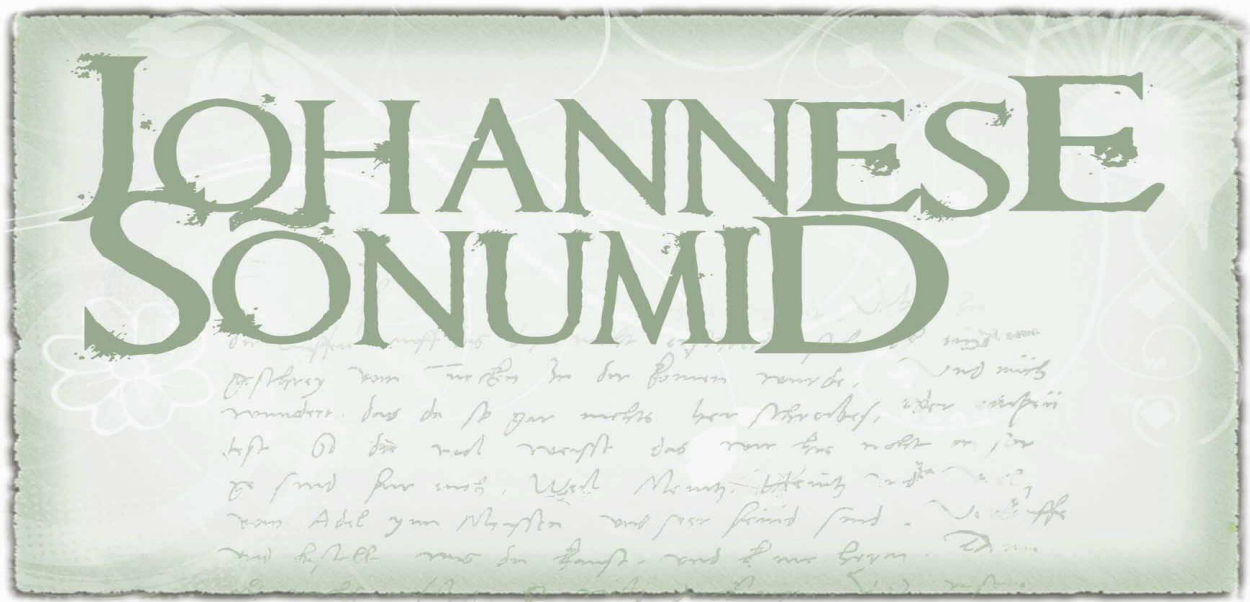

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus MÄRTS 2018

Looja hoidmist!

„Rõõmusta, sa armuleidnu! Issand on Sinuga.“ See on tervitus, millega ingel pöördus neitsi Maarja poole teatades talle eesootavast jumalikust missioonist. Sellele sündmusele mõtleme Paastumaarjapäeval, 25. märtsil, mis on ka märtsiküüditamise aastapäev. Tervitustel on Piibli erinevates lugudes väga oluline roll ning paljud neist on Piibli ja liturgia kaudu kandunud arvukatesse kultuuridesse. Küllap üks tuntuimaid neist on rahusoo *shalom*. Tervitust peetakse kombeks või rituaaliks, millega inimestel on tavaks anda märku oma suhtumisest üksteisesse, aga väljendada ka oma suhete iseloomu või nende muutumist. Tervituste juurde kuuluvad ka žestid (viiped, käesurumine, embamine, suudlused). Tervitused on sageli ka soovid. Elagu Eesti!, Hoiame Eestit!, Palju õnne, Eesti! Sellistest ja veel paljudest teistest kaunistest tervitustest ja südamepõhjast tulevatest headest soovidest oli tulvil meie vabariigi 100. sünnipäev, mille tähistamisele Haapsalus, Põhja-Ameerika ja Kanada EELK kogudustes tagasi vaatame. Tahaks väga loota, et see vabariigi aastapäeval valitsenud rõõm ja tänulikkus ning välja öeldud head soovid kannavad meid ja meie riiki veel kaua. Kirikus on soovid sageli ka õnnistused või palved. Palve on aga üks osa paastust, milles praegu elame. Paastust räägib artikkel, mis on teoloogiadoktor Arne Hiiobi sulest ning lehe palvenurgast leiame teoloog Karin Tederi mõtiskluse, mis arutleb Kristuse ja Tema kannatamisega samastumisest. Paastuga kuulub lahutamatu kokku ka pattude tunnistamine, meelesparandus ja töö poole püüdlemine, mida meenutab karjasekirjas peapiiskop Urmas Viilma. Neist ja veel paljudest muudest asjadest kirjutame märtsikuu Johannese Sõnumites, mis on täis tervitusi ja häid soovide. Kutsun Sind meie peatselt 10-aastast väljaannet lugema ning koguduse tegevusest osa saama. Selleks on heaks orientiiriks märtsikuu tegevuskava.

Head soovid ütleme kaasa kõigile neile, kes lühemale või pikemale teekonnale asuvad, kuid tänu ja palvesoov kuuluvad ka viimse minemise juurde, mil jumalaga jätame. 10. veebruaril saadeti Tartu Pauluse kirikust viimsele teekonnale Haapsalu koguduse auliige, dr Heino Noor, kes andis oma viimase intervjuu veebruari Johannese Sõnumitele. Need, kes teda lähemalt tundsid teavad, et tal oli tavaks kohtumist või telefonikõnet lõpetades soovida Looja hoidmist. Seda soovin paastuajaks ja kõikideks järgnevateks aegadeks ka teile, head Johannese Sõnumite lugejad!

Kristel Engman
EELK vikaarõpetaja

PEAPIISKOPPI KARJASEKIRI PALVEPÄEVAKS JA PAASTUAJA ALGUSEKS TUHKAPÄEVAL, 14. VEEBRUARIL 2018

Tuhkapäeval tähistatava palvepäeva mõtteks on muu hulgas palvetada meie peagi sajandat aastapäeva tähistava Eesti riigi ja rahva ning meie juhtide eest. Samal ajal vaatame meeltparandava südamega korra ka minevikku, eilsesse ja tunaeilsesse päeva. Alles siis saame uude sajandisse astuda õigeksmõistetute ja patust puhastatutena. Tunnistagem patutunnistuses valusat ja alasti tõe oma isiklikust süüst ja rikutusest, lootes Issanda Jeesuse Kristuse sõnadele: „Tõde vabastab teid.“ (Jh 8:32).

Viimastel aegadel on küsimus tõest sageli kõneks võetud. Räägitakse lausa tõejärgsest ühiskonnast. Mida tõejärgne tähendab? See tähendab ju, et tõde on möödas! Kui tõde on möödas, on järel ainult vale. Selline olukord olevatki intrigeerivam, salapärasem, varjulisem. Eks kuulujutudki leiavad alati tänuliku kõrva ja edasisosistava suu! Nii võib tõelisuse asendada näilisus. Domineerima jääb pooltõe, mis on ju samaaegselt poolvale. Selline poolikult kõnelemine ja poolikult vaikimine eksitab ning juhib inimesi pimedasse tupikusse.

Apostel Peetrus näitab tuhkapäeva epistlisalmsis pääseteed: „Meile on kingitud kõige kallimad ja suuremad töötused, et te nende kaudu võiksite põgeneda kaduvusest, mis valitseb maailmas himude tõttu, ja saada jumaliku loomuse osaliseks.“ (2Pt 1:4).

Ristirahvas tunneb töotusi, mis kõnelevad inimeste elu ja maailma muutvast päästvast tõest, mis on ilmunud Jeesuses Kristuses. Eriti tema ohvrimeelses armastuses. Armastus tõe vastu, ka valusa tõe vastu, paneb meid ennastki meelt parandama, oma elu muutma, samuti oma ligimest mõistma ning hukkamõistmist välistama. Kristlik armastus on voorus, mis aitab meil läbi minna ebatõdede kaduvast ja patule kutsuvast rägastikust jumaliku tõe vabadusse, kus kohtume oma Lunastajaga – Issanda Jeesuse Kristusega.

Kristus on vundament, nurgakivi, majakas, kompass ja ankur näilise tõe ühiskonnas, milles muidu oleks raske õiget jalgealust ja elukurssi hoida, et ennast kaduvusest päästa.

Tunnistagem tänasel tuhkapäeval, suure paastu esimesel päeval oma pattu ning kahetsegem meeleliste ebatõe kiusatustele allavandumist. Parandagem meelt, võttes nähtava märgina vastu tuhase ristimärgi, mida meeleparanduse tähisena saame kanda südamele märgituna läbi 40-päevase Kristuse kannatuste tee.

Soovin kogu paastuajaks alandlikku meelt ja kannatlikkust Kristuse eeskuju järgimisel!

Urmas Viilma

Peapiiskop

KOGUDUSE TEGEVUS MÄRTSIS

R, 2. märts kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 13.30** teetund (Jaanisaal). **Kl 17.30** segakoori proov (Jaanisaal).

P, 4. märts kl 11 paastuaaja 3. pühapäeva sõnajumalateenistus. Teema: Jeesus – kurjuse võimu võitja. Teenivad Kristo Hüdsi ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (Jaani kirik).

Kl 18 noorteõhtu (noortetuba, Kooli 6).

T, 6. märts kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

K, 7. märts kl 17 palvus ja lipu õnnistamine. Eesti Eruohvitseride Kogu, Eesti Lipu Selts ja Haapsalu kogudus korraldavad piduliku õhtu Eesti ajaloolise lipu üleandmiseks Peterburi Jaani kogudusele (Jaani kirik).

R, 9. märts kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 17.30** segakoori proov (Jaanisaal).

P, 11. märts kl 11 paastuaaja 4. pühapäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Eluleib. Teenivad õpetaja Kari Tynkkynen ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (Jaani kirik).

T, 13. märts kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

R, 16. märts kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 13.30** teetund (Jaanisaal). **Kl 17.30** segakoori proov (Jaanisaal).

P, 18. märts kl 10 LEERIKOOLI ALGUS (Jaanimaja). **Kl 11 paastuaaja 5. pühapäeva jumalateenistus armulauaga.** Teema: Kannatuste pühapäev. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (Jaani kirik). **Kl 11 LASTEKIRIK** (Jaanisaal). **Kl 12.30** koguduse nõukogu koosolek (Jaani kirik). **Kl 18.00** noorteõhtu (noortetuba, Kooli 6).

T, 20. märts kl 18.30 toomkoori proov (Jaanisaal).

K, 21. märts kl 15 EELK Haapsalu Perekeskuse infopäev. Teema: Perekeskne perevägivalla katkestamine. (Haapsalu Linnavalitsus, Posti 34).

R, 23. märts kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik). **Kl 17.30** segakoori proov (Jaanisaal).

L, 24. märts kl 16 Piibel köögis (Jaanimaja). Piiblitund Ruti raamatu teemal. Piiblitunni peab Karin Teder.

P, 25. märts kl 11 palmipuudepäeva jumalateenistus armulauaga. Teema: Aukuninga alandustee. Teenivad piiskop Tiit Salumäe, Kristo Hüdsi ja Kalle Jätsa, organist Lia Salumäe (Jaani kirik). **Kl 12 küüditamise aastapäeva mälestuspalvus** (Jaani kirik). Teenib piiskop Tiit Salumäe. Kõnelevad Läänemaa Memento esimees Arnold Aljaste ja Naiskodukaitse Lääne ringkonna esinaine Mare Laide. **Kl 18** jumalateenistus De la Cardie hooldekodus.

E, 26. märts kl 12 Suure nädala esmaspäeva palvus. Jeesus Ketsemanis (Jaani kirik).

T, 27. märts kl 12 Suure nädala teisipäeva palvus. Jeesus kohtu ees (Jaani kirik). **Kl 18.30** toomkoori proov (Jaanisaal).

K, 28. märts kl 12 Suure nädala kolmapäeva palvus. Jeesus mõistetakse surma (Jaani kirik).

N, 29. märts kl 18 Suure Neljapäeva armulauajumalateenistus. Püha armulaud. Teenib piiskop Tiit Salumäe ja organist Lia Salumäe (Jaani kirik).

R, 30. märts kl 11 Suure Reede sõnajumalateenistus. Teenib piiskop Tiit Salumäe, organist Lia Salumäe. Laulab koguduse segakoor (Jaani kirik).

L, 31. märts kl 16 Vaikse Laupäeva kirikukontsert. Esinevad Hopneri Kammerkoor (Tallinn) ja Kammerkoor Con Fuoco (Soome). Kavas: G. Faure Requiem; Lotti, Pärt, Bach, Gounod, Sisask. Sisepääs on vaba, kuid kava 8 eur (toomkirik).

Kl 20 paasaküünla süütamine toomkiriku peaukse ees, paasaöö missa ja ristimine (toomkirik). Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe. Laulab toomkoori ansambel (toomkirik).

P, 1. aprill kl 11 Kristuse ülestõusmise püha jumalateenistus armulauaga. Teema: Jeesus on surnuist üles tõusnud. Teenivad piiskop Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe. Laulab segakoor (toomkirik).

VAIKSEL LAUPÄEVAL KÕLAB TOOMKIRIKUS FAURÈ REEKVIEM

Laupäeval, 31. märtsil kl 16 toimub Haapsalu toomkirikus Vaikse Laupäeva kirikukontsert. Esinevad **Hopneri Kammerkoor** (Tallinn) ja Kammerkoor **Con Fuoco** (Soome). Dirigent Karin Rööp. Klaveril Helen Aun. Solistid: sopran - Egle Troon; bariton - Raiko Raalik. Sisepääs on vaba. Kavaleht: 8 eurot. Kavas: A. Lotti (1667-1740) Miserere, A. Pärt (1935) Bogoroditse Djevo, J.S.Bach (1685-1750) - C. Gounod (1818-1893) Ave Maria, U. Sisask (1960) Eesti missa Sanctus, G. Fauré (1845-1924) Requiem.

Hopneri Kammerkoor ühendab neid, kel muusika südames ja viisid huultel. Hopneri kammerkoor alustas oma tegevust 2012 aastal Hopneri Majas. Kooris on 23 innukat lauljat. Repertuaaris on eesti muusikat, muusikat maailmast, suurvorme, jazzmuusikat jne. 2013 aastal esitasime koos Soome kammerkoori Con Fuocoga A. Vivaldi Gloria ja W. A. Mozarti Kuus Nokturni. 2015. aastal osalesime Londoni Sangerstevne Internatsionaalsel koorifestivalil, 2016. aastal Itaalias Verona Garda Estate koorifestivalil. Meeleolukas kontsert oli Muhus 2017. aasta augustis koos kammerkooriga Con Fuoco. 2017. aasta novembris laulsime Viimsi Pop/Jazz festivalil, tore oli! Koori kontserdid on olnud menukad, laulame kauneid jõululaule kuulajate südameisse ja meie kevadised kontserdid rõõmustavad meid ja kuulajaid.

Hopneri kammerkoori ja kammerkoor Con Fuoco toovad kuulajateni **Gabriel Fauré Requiemi**. Fauré on üks väljapaistvamaid 19. sajandi lõpu ja 20. sajandi alguse prantsuse muusikuid. Reekviemi ei kirjutanud Fauré konkreetse inimese mälestuseks, vaid oma sõnul naudingu pärast. Fauré tegi aastate jooksul oma reekviemi mitu korda ringi. Valdava õrna meeleolu tõttu on seda nimetatud surma hällilauluks. Olete kõik oodatud!

Liina Vöörmann
Koorivanem

TULE LEERI!

Haapsalu Püha Johannese koguduses alustab tegevust kevadine leerikursus. Leerikoolis tutvutakse ristiusuga, Piibli, kiriku õpetuse ja ajaloo, kristliku eetika ning koguduse eluga. Kursus lõpeb 20. mail leeripüha ehk konfirmatsiooniga, mille läbi leerikooli lõpetanu saab koguduse täisõiguslikuks liikmeks. Leeritatu võib osaleda armulaul, saada ristivanemaks, lasta abielu laulatada ja kandideerida koguduse juhtorganitesse. Lisaks eelnimetatule on leerikoolis osalemine hea võimalus arutleda elu ja igavikuliste küsimuste üle.

Leeritunnid toimuvad vastavalt kokkulepitavale kavale. Tunde viivad läbi koguduse õpetaja ja teised kaastöölised.

Esimene kokkusaamine on 18. märtsil 2018 kell 10.00. Saame tuttavaks ja lepime kokku leeritundide ajad ning tutvume õppematerjaliga. Kell 11 algab jumalateenistus Jaani kirikus.

Leerikursuse tasu on 50 eurot.

Täpsemat teavet leerikooli kohta saab õpetajate Tiit Salumäe (tsalumae@yahoo.com; 5280635) käest.

SÜNNIPÄEVAD MÄRTSIS

1. märts	Tamur Tammine	
2. märts	Tiit Aedmäe	
	Kaido Rehkalt	
	Kätriin Kurst	
	Gloria Magdalena Strauss	
3. märts	Lilli Veide	79
	Tormi Ojasoo	
4. märts	Tiina Kütt	
	Grete Katharina Strauss	5
5. märts	Leida Niinemäe	85
	Liis Laur	35
9. märts	Indrek Kalda	
	Ülle Kõva	
	Piret Soome	35
10. märts	Liisi Holmberg	
11. märts	Küllike Valk	
	Kristi Henning	
	Emma Miia Martson	
13. märts	Taimi Sammel	
15. märts	Taavi Lauringson	
	Airi Laanepuu	
16. märts	Leida Arna	91
	Sigrid Tarkmeel	83
	Silvi Baradinskas	77
	Joanna Martina Lepmets	
17. märts	Vaike Pertel	83
	Heli Tammik	
	Vallo Vilta	40
	Tõnu Parbus	
	Katrin Jets	
18. märts	Kaidi Mutso	
	Peeter Vihmann	
22. märts	Ülo Birnbaum	75
23. märts	Kadri Rehkalt	
24. märts	Raven Saar	
	Rait Bachman	
25. märts	Triin Laasi	
26. märts	Loviise Radjuk	83
	Tiit Lõhmus	
	Emily Kalamees	10
27. märts	Aire Nilb	50
	Kristel Borman	
28. märts	Angeliina Schwindt	
	Kristi Ainjärv	45
	Raigo Vali	
29. märts	Anneli Ammas	
	Mari Saviir	
30. märts	Karl Vihterpal	88
31. märts	Linda Sain	81
	Reino Kaukes	
	Eva Cramer	
	Oskar Saareväli	

Palju õnne ja õnnistust uueks eluaastaks!

TAGASIVAATAVALT VEEBRUARILE

Eesti Vabariik 100

Looja, hoia Maarjamaad!

24. veebruaril tähistati üle Eesti meie riigi loomise sajandat aastapäeva. Erinevaid üritusi toimus terve nädala vältel, kuid kõrgpunkt oli loomulikult õigel päeval. Haapsalu toomkirikus toimus traditsiooniliselt pidulik kontsert-jumalateenistus. Lippude sissetoomisel olid esindatud Haapsalu linna, Kaitseliidu ja selle organisatsioonide ning linna haridusasutuste ja muude organisatsioonide lipud. Liturgina teenis Lääne praost Leevi Reinaru, orelil Eneken Viitmaa. Kõnelesid Haapsalu linnapea Urmas Sukles ja Läänemaa Ühisgümnaasiumi õpilane Johanna Liiv. Kontsertosas esinesid Haapsalu Kammerkoor ja neidudekoor Canzone Ulrika Graubergi juhatusel.

Linnapea Urmas Sukles ütles, et Eesti Vabariik sündis selle loojate sihikindlate valikute tulemusena; inimeste tegevusena, kes julgesid neid valikuid langetada ja võtsid vastutuse nende elluviimise eest. Praost Leevi Reinaru tõdes, et ehkki tähistame riigi sajandat sünnipäeva, teame, et pool sellest ajast oleme võõra võimu all elanud üle raskeid katsumusi. Seda suurem on rõõm, et saame juubelit tähistada vabal maal ja vaba rahvana. Ta meenutas ka hiljuti igavikku lahkunud Haapsalu aukodanikku Heino Noort, kelle vanemad hukkusid stalinlikes repressioonides ja kes ka ise käis läbi Siberi vangilaagrite Kolgata tee. Just Heino Noore initsiatiivil ja toel on toomkiriku ristimiskabelis emaltar. Naiskodukaitse esindajad asetasi sinna lilled kõigi Eesti vabaduse eest hukkunute mälestuseks. Gümnasist Johanna Liiv nentis oma kõnes, et maailmas on palju Eestist vanemaid riike, ka pole 100 aastat ajaloolises mõistes kuigi pikk aeg. Ometi on see piisavalt pikk aeg ühe riigi ajaloos. Kas oskame hinnata seda, kus olime siis ja kus oleme nüüd? Kas oskame hinnata seda, et väikesearvulise rahvana on meil oma keel ja oma riik? Kas oskame väärtustada seda unikaalset, mis meil on, selle asemel et sõdida kunstlikult tekitatud probleemide üle?

Kontsertosa oli eestikeelne ja isamaaline. Seal olid laulud, mis juba on meie laulupidude kuldvaramus ja laulud, mis sinna kindlasti jõuavad. Need räägivad sellest, kes me oleme, kust me tuleme ja kuidas oleme siiamaani jõudnud. Need laulud lauldi südamest ja südamesse.

Kogu aasta vältel on eesti inimesed teinud oma kodumaale erinevaid kingitusi, olgu siis esemelistena või ürituste/sündmuste näol. Aga miks piirduda ainult juubeliga? Saame igal päeval midagi kinkida, kui austame ja hoiame seda, mis meil on ja neid, kes meil on; kui oskame paluda ja olla tänulikud. Lubatagu siinkohal lõpetada Tõnis Mägi sõnadega tema kuulsast laulust:

Looja, hoia Maarjamaad
ja andesta meile me vead!
Looja, kaitse Eestimaad! –
peod selleks palveks nüüd sean.
Tiia Laar

Haapsalu linnapea Urmas Suklese sõnavõtt

Haapsalu Kammerkoor ja neidudekoor Canzone, juhatab Ulrika Grauberg. Fotod: Madis Mintel

Lugupeetud piiskop Tiit Salumäe
EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus

Meie kallid Eesti sõbrad!

Meie mõtted on suunatud 100 aasta sünnipäevajuubelit tähistavale Eesti Vabariigile. Meie Soomes tunneme lähedast ühendust meie sugulasrahvusega. Distsants ei takista meid, sest Soome lahe ületamine on tänapäeval kerge ja mõlemapoolne liiklus on elav. On olnud ka teistsuguseid aegu ja eriti isiklike kontaktide tähendus ühendusepidamises on olnud suur.

Meie ühised juured on vundament, mille peale on olnud hea ehitada. Meie rahvaste iseloom on ka sarnane – tegemine on meile tähtsam kui tühi kõnelemine.

Eesti on maa, kus kohtuvad teineteisega nii nüüdisaeg ja traditsioonid kui ka aktiivne linnaelu ja ilus loodus metsade ja soodega. Eestlastele tähtsaks jõuvaruks on osutunud rahvuslik kultuur, millega soomlased on saanud tutvuda Tallinna laulupidudel ja erinevatel üritustel üle kogu maa.

Loovus ja leidlikkus on omadused, mis on Eestit edasi viinud argipäeva väljakutsete keskel. Vastupidavus ja sihikindlus on aidanud kaasa, arendades Eesti riigiks, milline see tänapäeval on. Eesti on kartmatult võtnud oma koha Euroopa riikide hulgas ja saavutanud häid kohti rahvusvahelistes võrdlustes. Eesti haridussüsteem, samuti kui Soome oma, tuntakse maailmas kõrgetasemelisena.

Juubeliaasta puhul Haaga kogudus Soomes tervitab soojalt oma sõpruskogudusi Eestis. Teil on põhjus olla uhked teie ilusa kodumaa üle.

Meie mõtleme tänutundega eriti nende peale, kes on mitte ainult osalenud Eesti ja Soome riikide ehitamises, vaid ka ühenduse loomises meie koguduste vahel. Soovime, et meie koguduste pikaajaline koostöö saaks jätkuda ka tulevatel aegadel.

Soovime õnne ja Issanda õnnistust nii teie maale kui ka sõpruskogudustele!

Helsingis, 20.02.2018
Marja Heltelä
Kirikuõpetaja

SÕPRUSKOGUDUSE KORSNÄSI ÕPETAJA GUY KRONQVIST LÄKS PENSIONILE

Haapsalu koguduse seitsmeliikmeline esindus külastas 3.-4. veebruaril meie sõpruskogudust Korsnäs (Soome), kus saadeti piduliku jumalateenistusega pensionile õpetaja Guy Kronqvist. Õpetaja Guy võõrustas laupäeva õhtul oma kodus abikaasa Anna-Lenaga Haapsalu külalisi ja majutajajapereid. Oli tore ja südamlük õhtu, kus meenutati sõprussuhete algust ning jagati mälestusi

ühistest ettevõtmistest.

Foto: Kristel Üksvärav

Foto: Lis-Britt Södergran

Pühapäeval oli Korsnäsi kogudusemajas pidulik jumalateenistus, kus Guy pidas jutluse ning tänas Korsnäsi rahvast ja sõpru ühise aja eest. Tervituskõne pidas piiskop Tiit Salumäe. Jumalateenistusel oli ka rohkelt muusikat, esines Korsnäsi kirikukoor, projektikoor, solistid ning meie koguduse esindus kandis muusikalise tervitusena ette kolm laulu. Kogudusemaja saal oli rahvast tulvil. Kirikuhoones on hetkel käimas ehitustööd.

Foto: Kristel Üksvärav

Head sõbrad Guy ja Tiit on sõpruskoguduste koostööd teinud südamega ning see on head vilja kandnud. Rõõmu teeb, et ka Haapsalu ja Korsnäsi koguduse liikmete vahel on sõprussidemed tihedad ja olulised. Pensionile mineku pidupäeval ehtis Guy end Haapsalu koguduse teeneteristiga, mille ta pälvis 2010. aastal. Loodame, et sõprussidemed Korsnäsiga jätkuvad. Aitäh, armas Guy, ja kaunist pensionipõlve! Rõõmsate taaskohtumisteni!

Lydia Kalda

Õpetaja emeeritus Guy Kronqvist on kajastanud põhjalikult meie sõprussuhete algust 2013. aasta Johannese Sõnumite juhtkirjas. Avaldame selle kordusena.

OLEME NÄINUD ÜHE RIIGI KUJUNEMIST

1989. aasta jaanuaris küsiti minu käest, kas tahaksin võõrustada üht Eesti kirikuõpetajat ja tema abikaasat ning võimalusel korraldama Korsnäsi koguduse liikmetega kohtumisõhtu. Kuni 1980. aastate keskpaigani ei teadnud meie piirkonnas elavad inimesed eriti palju Eestist. Nõukogude Liitu peeti tihtipeale üheks suureks riigiks ja meieni jõudsid uudised Moskvast ning Leningradist. Erand oli 1986. aasta, mil õppisime tundma Tšernobõli linna nime. Glasnost ja perestroika olid kaks venekeelset sõna, mida lugesime 1980. aastail uudistest. Koos Gorbatšovi-aja muudatustega

hakkasid meieni jõudma uudiseid ja infot ka selle suure riigi teistest osadest. Seega, kui meile pakuti võimalust vastu võtta külalisi, kes oskasid rääkida, milline on tegelik olukord Eestis, olime loomulikult elevil ja huvitatud. Kirikuõpetaja, keda võõrustasime, oli Tiit Salumäe koos abikaasa Liaga. Sel jaanuarikuisel õhtul kuulsime, et kogudustes on uuesti alustatud pühapäevakooli tegevusega, et inimesed julgevad taas lasta ennast ja oma lapsi ristida. Otsustasime teha vastukülaskäigu Eestisse ja Haapsallu niipea kui võimalik. Külaskäik sai teoks juba sama aasta septembris. Meile kõigile oli see justkui ühe seikluse algus ja harukordne kogemus. Kohtusime rahvaga, kes võitles selle nimel, et jälle tõusta tuhasta. Jõu ja julguse said nad oma kultuurist ning tugevast soovist olla uuesti omaenda peremees. Räägiti laulvast revolutsioonist, mis kulmineerus 1991. aasta augustis. Kuulsime sõjaväe ja tankide tulekust Tallinna, aga et telefoniliinid ei töötanud, puudus meil teadmine, milline on olukord Haapsalus. Suur impeerium väikese eesti rahva vastu! Täpselt nagu hiiglane Koljat seisab karjane Taaveti vastu. Keegi ei uskunud, et Taavetil oleks selles olukorras võimalust. Kuid need, kes jäävad kindlaks oma veendumustele ja identiteedile, on tugevamad kui need, kellel on toores võim. Eesti iseseisvus taastati verevalamiseta, ühise tahte ja kultuuri jõul. Selle juures oli veel üks tähelepanuväärne komponent. Praegusel ajal ei kuule enam kuigi tihti neid ilusaid ülevaid isamaalisi laule. Et ühte riiki üles ehitada, ei piisa ainult võõra võimu alt vabaks saamisest. Vaja on ka kokku sobitada mitmesugused rahvus- ja huvigrupid. Vaja on üles ehitada õiglane ühiskond, kus igaühele on koht. Riigi tegelik kujunemine toimub argipäeva kaudu, kuid see töö jääb sageli nähtamatuks. Aeg pärast taas saavutatud iseseisvust ei olnud eesti rahvale lihtne. See oli keeruline aeg, mil sageli oli puudus isegi kõige tavalisemast, igapäevaseks eluks vajalikust. Nii meie Korsnäsist kui ka paljud teised tahtsid aidata ja toetada võimaluste piires. Tahtsime aidata nii materiaalselt kui ka vaimselt. Meie toetus õnnestus mõnikord paremini, mõnikord mitte nii hästi, kui olime soovinud. Loodame siiski, et saime olla teiega oma mõtteis ja palveis. Eesti luterlik kirik ja kogudused on elanud ja tegutsenud nende keeruliste ajaloosündmuste ajal. Seisnud katsumuse ees, kuidas jääda püsima ateistliku ühiskonnakorra ajal. Järgnes paljude inimeste uudishimulik otsingute aeg. Kirikuõpetajad, koguduse töötajad ja vabatahtlikud töötajad on läbinud ajalõigu, mil nad kõigepealt olid soovimatu element ühiskonnas, seejärel mõnda aega olnud suure ühiskondliku tähelepanu all, kutsutud ja nõutud külalised kõikvõimalikel üritustel ning nüüdseks saanud kõrvuti teistega ühiskonna tavapäraseks osaks. See kehtib ka koguduste kohta, kus pärast neid keerulisi ja elevust tekitavaid aastaid tuleb iga päev korraldada ja arendada koguduse elu, olla misjonäri ja diakooniatöötajana nähtav oma kogukonnas, hoolitseda oma kiriku ja selles oleva kultuuripärandi eest. Selleks tegevuseks tuleb meil leida vahendeid. Rääkides vahendeist mõeldakse esimese asjana rahast, kuid rahast üksi ei piisa. „Raha on probleem nii vaestele kui ka rikastele,” ütleb üks meie vanasõna. Eelkõige vajame oma kogudustes ja kogu ühiskonnas inimesi, kel on soov midagi teha, kes on pühendunud nii oma mõtetes, südames kui ka tegudes ja seega elavad kui Kristuse ihu. Teie kogudus väärib suurt tunnustust selles mõttes.

Meie õnnesoovid Eestile iseseisvuspäeva puhul 24. veebruaril! Sellest, kuidas teie riik saavutas oma iseseisvuse 1918. aastal, võime lugeda vaid ajalooraamatuid. Kuid jälgida ja kaasa elada teie riigi iseseisvuse taastamist ja sellele järgnenud arengut nii lähedalt on olnud erakordne kogemus. Jumal õnnistagu Eestit ja Eesti kirikut!

Guy Kronqvist
Korsnäsi koguduse õpetaja

Rootsi keelest tõlkinud Kristi Ainjärv

PIISKOP TIIT SALUMÄE EESTI VABARIIGI 100. SÜNNIPÄEVA TÄHISTAMISEL AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES JA KANADAS

Mul oli eriline võimalus koos abikaasa Liaga osaleda EELK Põhja-Ameerika praostkonna kutsel 17. veebruarist 1. märtsini Eesti Vabariigi 100. sünnipäeva tähistamisel Ameerika Ühendriikides ja Kanadas. Muljed on väga värsked - kirjutan seda väikest tervitust Torontos. Ma sain siia tuua tervitused Kodu-Eestist ja tänada kõiki kaasmaalasi Eesti hoidmise eest ka siis kui kodumaa ei olnud vaba. Lugesin mitmel poolt ette peapiiskop Urmas Viilma tervituse.

„Eesti iseseisvuse väljakuulutamine sajandi eest toimus ajalooliselt õiget hetke ära kasutades. Selliseid hetki pakub Jumal läbi ajaloo üliharva ja vähestele. Sellistel hetkedel mõistavad need, kel on alandlik meel ja jumalakartlik süda, et Jumal ise on ulatamas päästet – kingitust, mida on oodatud pikalt. Eestlaste iseseisvalt pead kandvaks rahvaks sirgumisele kulus pikki sajandeid. Ometi jõudis see hetk kätte. Täna võime möödunud sajandi peale tagasi vaadates tänada Jumalat mitme sellise hetke eest Eesti riikliku iseseisvuse loos, mida ära kasutades võisime end vabadusse murda.

Rahvas, kes on elanud sajandeid anastajate ikke all, mõistab, et vaid vähesed nii väikesed rahvagrupid on pääsenud nii kaua sellises olukorras viibides vabadusse. Seda suurem on vabaduse väärtus ja seda kõvem peab olema meie tänulaul Jumalale. Rahvad, kes pole kunagi kogenud orjapõlve või on alati olnud ainult vallutajate saabastes, ei tea, mida tunneb vabadusse pääsenud tilluke rahvakild. See on pääsemine pimedusest valgusesse, läppunud lehaga kongist värske õhu kätte.

Vaadates sinna, kust me tuleme: tervele möödunud sajandile, Vabadussõja sündmuste käigule, Eesti Vabariigi väljakuulutamisele, priiuse aastatele, vabaduse kaotamisele, küüdirongidele, põgenike paatidele, pikale okupatsioonile, iseseisvuse taastamisele, kõigile langetatud või langetamata jäänud otsustele, saame olla siiski tänulikud. Tänulikud esmalt Jumalale, unustamata ära kõiki eelkäijaid ja kaasaegseid nii kodus kui diasporaas, tänu kellele Eesti on uuesti vaba.

Jeesus ütleb: *“Igaüks nüüd, kes neid mu sõnu kuuleb ja nende järgi teeb, sarnaneb aruka mehega, kes ehitab oma maja kaljule. Ja sadas paduvihma ja tulid veevood ja puhusid tuuled ning sööstisid vastu seda maja, aga see ei varisenud, sest see oli rajatud kaljule.”* Mt 7:24-27

Eesti riik on tõusnud tuhaasemelt. See on olnud kindlasti üks Jumala imedest ja Tema lakkamatu õnnistuse nähtav märk. Kuid lisaks poliitilisele ning riiklikule iseseisvusele ja rahvuslikule enesemääramisele on oluline, kui vabana tunneb ennast selle riigi rahvas ning kui õnnelik on iga tema üksik liige. Me oleme ausalt võidelnud välja oma võidud nii võõrsil kui kodumaal, laulnud revolutsiooniks oma laulud ning sidunud naaberrahvaid ühendavaks ketiks oma käed, et murda võõra võim ja taastada oma kaljule rajatud kodu. Me oleme õnnelik ja vaba rahvas vabal maal võrdsena teiste maailmarahvaste hulgas!

Soovin kõigile õnnistusrikast Eesti Vabariigi 100. juubelit ning Jumala hoidmist Eestimaa tütardele ja poegadele kogu maailmas!“

Meie reis algas 17. veebruari hommikul väga vara Haapsalu-kodust. Lendasime Frankfurti kaudu Washingtoni ja võitsime ajas seitse tundi. Nii osalesime juba samal õhtul pidulikul vastuvõtul Washingtonis. Koos oli tublisti üle kahesaja külalise. Järgmisel hommikul teenisin missal EELK Baltimore Markuse koguduses koos õpetaja Markus Vagaga. Tervitama oli tulnud ka kohalik Marylandi piiskop Bill Gohl. Jumalateenistusel laulus Baltimore-Washingtoni Eesti Segakoor. Väga meeldiv oli kohtumine esmaspäeval Eesti koguduse ja kogukonna kooshoidjate Fred ja Anne Isega, kelle kodus ma olen aastate eest elanud.

Washingtonist läks meie reis edasi Torontosse. Nädalasesse programmi on mahtunud hulgaliselt kohtumisi, jumalateenistusi ja pidustusi. 24. veebruari hommikul pidasin palvuse Eesti lipu heiskamisel Toronto uue linnavalitsuse ees. Kogunenud oli umbes tuhat inimest. Päev lõppes Eesti Vabariigi 100 aastapäeva Galaga Toronto Eesti Majas. Pühapäeval, 25. veebruaril oli väga pidulik oikumeeniline tänujumalateenistus Toronto Eesti Baptistikoguduse kirikus. Tähistasime nii Vabariigi

sünnipäeva kui Eesti baptismlüükumise alguse mälestuspäeva Haapsalus. Peale kirikukohvi sõitsime tänujumalateenistusele Hamiltoni. Taas oli suur rõõm kohata peaaegu kirikutäit eestlasi. Esmaspäeval külastasime peapiiskop emeeritus Andres Tauli ja jõudsime õhtuks Eesti Vabariigi 100. aastapäeva tähistamisele eestlaste hoolde- ja puhkekodus Ehatare. Selles kodus on ka mitu inimest kes on vanemad kui Eesti Vabariik. Kohtusin maestro Roman Toiga, kes peatselt saab 102 aastaseks. Ametlik programm lõppes teisipäeval EELK Põhja-Ameerika praostkonna sinodiga. Vastavalt EELK Kirikukogu otsusele on nüüd Põhja-Ameerika praostkond üks EELK praostkond.

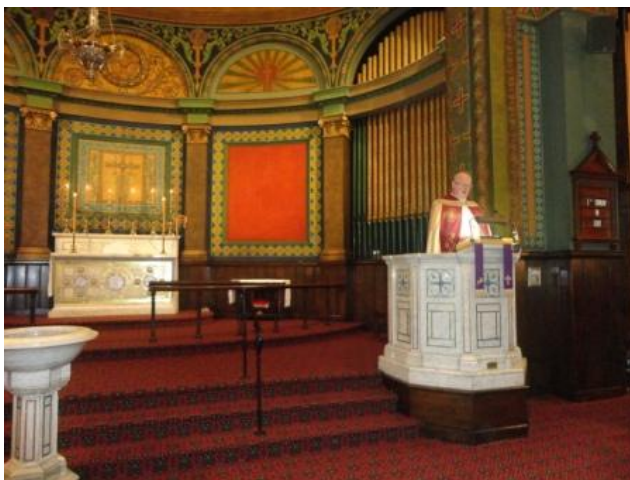
Niisugused on olnud meie viimased päevad. Kõikjalt saadeti soojad tervitused kodumaale.

Täname praost Mart Salumäed huvitava programmi ja südamlüiku võõrustamise eest!

Tiit Salumäe

Washintoni Gala

Jumalateenistus ja kirikukohv Baltimores

Oikumeeniline jumalateenistus Toronto Baptistikirikus

Lipuheiskamine ja Gala Torontos

Vabariigi aastapäeva jumalateenistus Hamiltonis

Eesti Vabariigi 100. aastapäeva pidulik aktus „Ehatares“.

IGAVENE RAHU

5. veebruaril lahkus ajast igavikku Haapsalu aukodanik, Haapsalu koguduse nõukogu auliige, Kaitseliitlane, teeneline arst ja paljude organisatsioonide liige ja auliige dr Heino Noor (24.04.1922-05.02.2018). Leinatalitus, millel teenisid EELK Lääne piirkonna piiskop Tiit Salumäe ja EELK Lõuna piirkonna piiskop Joel Luhamets, toimus 10. veebruaril Tartu Pauluse kirikus. Rahu ja puhkust väsinud teelisele!

Foto: Marlene Schwindt

PÕLTSAMAA TALVEPÄEVAD

Põltsamaa talvepäevad on iga-aastane kristlik noortelaager, mis pakub noortele üle Eesti võimaluse kokku tulla, Jumalat paremini tundma õppida ja talvisel ajal koos aega veeta. Tänavuste, 21. korda toimuvate, Talvepäevade teemaks oli "Sajandi armastus" ning peakorraldajaks õpetaja Markus Haamer. Selle tuttavalt kõlava pealkirja all ei ole aga silmas peetud telesarja, vaid armastust meie pea saja aastase iseseisva Eesti riigi vastu. Enamik laagri noori on kogu elu elanud vabas Eestis, ent meie riik pole alati olnud iseseisev ning seda ei peaks võtma iseenesest mõistetavana. Noori pandi mõtlema selle üle, miks peaksime me olema tänulikud meie päris oma riigi, rahvuse, keele ja praegu valitseva rahu üle Eestis. Kuidas seda väärtust hoida, milline on igaühe meie ülesanne ja milline roll selles kõiges on Jumalal.

Laager algas Emmause missaga Põltsamaa kirikus. Õhtul toimus koolimaja saalis õhtuprogramm, kus õhtujuhid Siimar ja Johannes jagasid infot, rääkimas käis Joel Reinaru ning laval oli Talvepäevade *housebänd*. On saanud traditsiooniks, et igal aastal on talvepäevadel teemaga seonduv tunnuslugu. Selle aasta tunnuslooks oli "Sajandi armastus", mille autoriteks on Miikael ja Mattias Haamer. Kaasahaaravat tunnuslugu ning ka teisi ülistuslaule võis kuulda igas hommiku- ja õhtuprogrammis. Peale *housebändi* lauldi ülistuslaule koos 3D koguduse bändiga ning peale seda võiski sammud seada Teevikule. Kirikla oli talvepäevade puhuks kaunistatud ja Teevik oli rahvarohke ning hubane nagu alati.

Teise päeva hommikuprogrammis pidas huvitava hommikupalvuse Maarja-Liis. Peale seda toimusid seminarid, kus noored jaotati vanuse järgi rühmadesse ja peeti Talvepäevade teemale vastavaid loenguid. Seejärel algasid erinevad töötoad (kokkamine, näitlemine, muusika, fotograafia, erinevad spordimängud ning õppida sai ka piiblitunni pidamist). Pärastlõunal andis kirikus ilusa ja sisuka kontserdi Misjonikoor.

Laupäeva õhtuprogrammis pidas mõtlemapaneva piiblitunni Sven-Joonatan Siibak. Peale seda toimus lõbus mäng, kus loositud gruppidega pidi koolimaja peal erinevaid huvitavaid ülesandeid täitma - näiteks kirjutama Jumala teemalise luuletuse, moodustama inimeskulptuuri, arvama ära piltmõistatusi ja palju muud. Mängu lõppedes läksid kõik kirikusse Taizé palvusele. Õhtu lõpetas Teeviku burksiõhtu ning talendikad vabalava esinejad. Talvepäevad lõppesid pühapäevahommikuse jumalateenistusega, peale mida läksid kõik koju südames rõõm ja tänulikkus.

Laagri muljed panid kirja Haapsalu koguduse noored Marlene Schwindt ja Marie Keldrima

Foto: Marlene Schwindt

PIIBEL KÖÖGIS

Veebruarikuu piiblitunni aluseks oli 67. psalm. Karin Teder oskas sellest väga huvitavalt rääkida. Rahvustel ja ka meil kõigil isiklikult on võimalik valida kahe tee vahel - kas õnnistuse tee koos Jumalaga või needuse tee ilma Jumalata. Kolmandat teed ei ole. Seoses Eesti sünnipäevaga olen mõelnud, et eesti rahvast on Jumal eriliselt hoidnud. Esimest korda vabariiki välja kuulutades osati valida õige aeg ja taasiseseisvumine toimus samuti õigel ajal ja ilma ohvriteta. See kõik on olnud eriline Jumala arm. Südames on suur tänutunne kõige hea eest mis meile osaks on saanud. Ka selles piiblitunnis rääkisime tänust. Tänamatus on üks suurimaid patte. Kõik, mis me oleme saavutanud rahvusena ja ka isiklikult, ei ole iseenesest mõistetav, kõik hea and tuleb Jumalalt.

"Jumal, sinule laulgu tänu rahvad,
sinule laulgu tänu kõik rahvad!" Psalm 67: 4 ja 6

Söögiks valmistasime seekord Saardu rannakülast pärit toitu ehk liha-kalakastet. Minu vanaema nimetas seda ka vaese mehe lihakastmeks. **Toidu valmistamiseks** 4-le inimesele läheb vaja: 200 gr peekonit, kahe soolaheeringa fileed, üht suurt mugulsibulat, hapukoort, sinepit, suhkrut ja 2 spl jahu. Peekon lõigata kuubikuteks ja praadida kuldpruuniks, lisada 1 tl sinepit (kanget), 1 tl suhkrut ja tükeldatud sibul. Praadida kuni sibul on klaasjas, lisada kuubikuteks tükeldatud soolaheeringas ja kohe ka jahu, segada. Seejärel lisada 2 klaasi külma vett. Kui kaste on keema läinud, tõsta tulelt ja lisada maitse järgi hapukoort (3-4 spl). Serveerida keedetud kartulitega. Juurde sobib hästi salat sibulapealsetest ja hapukoorest. Maitsestada laimimahla, soola ja suhkruga.

Järgmine "Piibel köögis" toimub **24. märtsil kell 16.00** Jaanimajas. Piiblitunni teemaks on Ruti raamat. Piiblitundi peab Karin Teder ja söögitegemist juhendab Rael Ojasoo. Saame maitsta midagi Sloveenia köögist. Ootame teid osalema! Kohtumiseni!

Sirje Jätsa

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE

„Kui me koos temaga kannatame, siis meid ka koos temaga kirgastatakse“. Rm 8:17

Kristlase elu vaimulik eesmärk on samastumine Kristusega. Jeesus Kristus ise samastus kogu langenud inimkonnaga, võttes meie patud enda peale. Väga paljud Jumala õnnistused ja annid saavad meile osaks vaid siis, kui samastume Jeesusega. Ristimises samastume Tema surmaga, kui ristimisvesi meie pealage puudutab, ja Tema ülestõusmisega, kui vee alt üles tõuseme. Pühitsemiseks peab meie patune loomus ristil koos Kristusega surema, meie uuestisündinud loomus peab aga püsima Kristuses. Koguduse liikmetena oleme osa Kristuse Ihust, oleme Tema Ihu liikmed. Kogu meie usu elu on põhimõtteliselt püüd samastuda Kristusega.

Püha Paulus räägib ka samastumisest Kristuse kannatustega. „Kui me koos Temaga kannatame, siis meid ka koos Temaga kirgastatakse.“ Me ei saa nautida ainult Kristuse võitu maailma üle, unustades, millise hinnaga see on saavutatud. Peaksime olema solidaarsed Kristusega ka Tema kannatustes. Seeläbi oleme solidaarsed kõigi kannatajatega maailmas. Iga tõeline kristlane peaks jagama Kristuse kannatusi. Ometi oleme vähemalt praegu säästetud kristlaste tagakiusust ja vaenamisest – vähemalt selliseid kannatusi Jumal meilt praegu veel ei oota. Õige varsti aga võib see muutuda...

Paastuaeg, mille viimane nädal on kannatusnädal, on igale kristlasele võimalus Jeesuse kannatustega samastumiseks. Võime loobuda millestki, mis meile valmistab lõbu ja mõnu. Mõnest toidust, mõnest toidukorrast, TV-st, liigsest magamisest, mõnest tegevusest, mis on seotud rahuldustundega. Muidugi on meie „kannatused“ sellise loobumise puhul marginaalsed, võrreldes sellega, mida Kristus ristil pidi läbi elama. Ometi näitab meie suhtumine paastumise võimalusse meie tänulikkust või tänamatust

Jeesuse vastu. Kes tõesti on südamest tänulik, et Jeesus tema pattude eest suri, see ka võtab vabatahtlikult enda peale mõned loobumised ja piirangud, et väljendada oma solidaarsust Jeesusega, samastuda Temaga ka Tema kannatustes. See näitab, kas elame ikka Jeesusega armastuse osaduses.

Armas Jumal!

Sinu Poeg Jeesus talus piina ja surma,
et meie võiksime elada.

Me täname Sind südamest
Jeesuse ristisurma eest
ja toome oma väikesed loobumised
tänuohvriks Sinule.

Aita meid olla kuulekad
Jeesusele Kristusele, Sinu Pojale igavesti.

Karin Teder

PAASTUMISEST

Karin Tederi kokkuvõtte teoloogiadoktor Arne Hiobi artiklist „Mis on paastumine?” raamatust „Paastuköök. Traditsioonide valguses“, 2016.

Paastumine tähendab täielikku või osalist loobumist toitudest, jookidest ning naudingutest (lõbustusvahenditest) teatud kindlal ajavahemikul. Paastumise sihiks on inimese psühhofüüsilise konstitutsiooni puhastumine ja tugevnemine, kirgede võitmine ning valitsemine loodus- ja vaimujõudude üle, palveelu süvendamine ja ohver Jumalale, vaimse kaemuse ehk valgustuse saamine jne. Inimest määrab lodev jõudeolek, liigsöömine ja -joomine, koguni liigmagamine.

Piibli maailmas peeti paastumise askeetlikuks saavutuseks eelkõige alandlikkust, mis näitas inimese sõltuvust Jumalast. Paastuti jumalasuhte takistuste kõrvaldamiseks, kollektiivseks või individuaalseks patukahetsuseks, leina või kurvastuse märgiks, rõivastudes kotiriidesse ja loobudes ehetest. Paastumisega paluti ka haigustest paranemist ja õnnetustest päästmist või tehti seda enne tähtsa ülesande täitmist, kus saadi abi loota ainult Jumalalt. Vana Testamendi prohvetid arvustasid üksnes formaalset paastumist.

Paastuti ka Jumalaga kohtumise ettevalmistamisel, hoidudes seejuures seksuaalvahekorra- st. Mooses paastus 40 päeva Jumalaga kohtumisel Siinail. Eelija paastus 40 päeva inglisa kohtumisel. Taaniel paastus jumaliku ilmutuse saamiseks. Mooses ja Eelija ilmusid kirkastumismäel Jeesusele, kes oli pärast ristimist paastunud 40 päeva ja võitnud kuradi ahvatlused. Jeesus rõhutas Taanielile antud ilmutuse prohvetlikkust ja ütles, et kõige raskem võitlus – kurjade vaimude väljaminek – toimub ainult palve ja paastumise läbi.

Enda ja jüngrite paastumist eeldas Jeesus endastmõistetava tõsiasjana. “Hoidke end, et teie süda ei oleks koormatud liigsöömise ega purjutamisega.” Jumalale meelepärasel paastumisel on tasu taevas. Loidus aga on ohtlik, avades ukse kurjale: “Valvake ja palvetage, et te ei satuks kiusatusse,” ütles ta oma jüngritele. Inimest määrab lodevus ja liigtoitumine, kuid teatavas mõttes ka magamine ja uni. Unest loobumine oli seetõttu vältimatu mitmesuguste kultusaktide ettevalmistusena (näiteks asteekidel ja hiinlastel).

Jeesus veetis terveid öid valvates ja palvetades. Jüngrid aga ei suutnud ärkvel olla Ketsemani aias, kui ta valmistus ristiohvriks, vaid magasid, nii et silmad olid rasked unest. Praegugi toimub inimese kõrvalekalle vaimselt eesmärgilt kõige lihtsamini sel teel, et mõtted iseenesest kalduvad teemast kõrvale, tuleb vastupandamatu uni ja magamajäämine (igavus, haigutamine jne). Valvamise vajadust

kurja vastu tõstis esile ka Peetrus – samuti Paulus, kes palvetas koos Siilasega kesköö aegu vanglas.

Vana-aja kirikus kujunes 40-päevane Suur Paast, mis algab tuhkapäevaga ja lõpeb ülestõusmispühaga, mida vastavalt hakati nimetama lihavõtteks (et pühapäevad jäid välja, siis hõlmab kogu tsükkel 47 päeva). Esimene viide 40-päevasele paastule leidub I oikumeenilise kirikukogu (peeti 325. a Nikaias) viiendas kaanonis, mis lubab järeldada, et Suur Paast oli tollal juurdunud terves kirikus. See oli range paast, mille kestel pidi eelkõige loobutama verd sisaldavatest toitudest, lihast ja kalast, aga ka loomse päritoluga roogadest, nagu piimatooted ja munad, samuti alkoholist jne.

Paastumise tähtsus hakkas kasvavalt vähenema alates reformatsioonist. Martin Luther võitles arvamuse vastu, nagu teeksid vagad teod õigeks, pühaks ja õndsaks. Nii öeldakse ka luterlikus Augsburgi usutunnistuses (1530), et paastumisega (nagu üldse omaenda tegevusega) ei saa keegi hüpata üle oma varju, heastada pattu ega teenida ära Jumala armu. Sellest lähtub kriitika kirikus aja jooksul leiutatud paastumiste vastu, mis tekitavad inimestele asjatuid koormaid, viies tähelepanu olulisemalt. Sest selle tagajärjel jääb varju Jumala arm Jeesuse Kristuse läbi. Sellepärast ei tohi paastu teha kohustuslikuks jumalateenistuseks.

Tänapäeval on avastanud ka protestandid vabatahtliku paastumise spirituaalse harjutuse ja innukuse väljendina. “Paastumine tähendab täielist või osalist loobumist toidust. See on iga suurema vaimse koondumise eeltingimus. Paastuja mõtleb selgemini ja koondunumalt kui täissöönu,” kirjutab kunagine Tartu Ülikooli koguduse õpetaja Ralf Luther. “Kus on tarvis omandada selgust tähtsate otsuste tegemiseks, seal peab paluma paastudes, et vaimu organid oleksid täiesti tundlikud igale märguandele ülevalt.”

Paastumise teema on olnud jätkuvalt kõne all eelkõige õigeusu ehk ortodoksi traditsioonis. Selle kohaselt on paastumise esimeseks eesmärgiks inimese hinge ja keha puhastamine. Kirikuisad nimetavad paastu arstirohuks patu vastu ja relvaks deemonite vastu. Eelkõige puhastab paast ihulikke meeli, hävitab kalduvuse elunautimisele ja tuletab meelde, et oleme Jumala looming. Paastumine närtsitab lihahimu ja uinutab keha vastuhaku, samal ajal kui kõhuorjus vastupidiselt kasvatab lihahimu ja tunge. Kuid paastumine ei vähenda mitte ainult kehalikke tunge, vaid vabastab samaaegselt inimese hinge piinavatest kirgedest. Joobumus ja õgimine allutavad meid kirgede türanniale, kuid paast päästab neist köidikuist, toob tagasi kaotatud vabaduse ja kaotab viimaks isegi roojased mõtted. Kirikuisade arvates on paastu puhul tegemist ühe tõhusaima relvaga, mille abil on võimalik kiuslikud ihad ära ajada, tuues mõtteisse rahu.

Tõrjudes kirgi täis mõtteid, puhastab paastumine, olles ühendatud Jeesuse ja apostlite eeskujul palvega, inimese sisemuse ja kannab ta otsekui treppi mööda taevasse. Paastu abil ei võideta üksnes kurja kiusatused, vaid kasvatatakse ka uusi voorusi: palves paastumine on aluseks kõrgemate vaimuannete omandamisele, mida Jumal, kes on Vaim, annab kõigile, nii nagu tema tahab, ning toetab kristlase uuenemisprotsessi, mis juhib välja kaduvusest ja teeb ta jumaliku loomuse (*physis*) osaliseks.

Seega on paastu peamiseks sihiks hinge ja keha puhastamine, sügavaimaks eesmärgiks aga ühendus Jumalaga. Inimese viib Jumala juurde paastumise ja vaimse puhtuse tee, mille tõeline paast meie jaoks kindlustab, olles ühendatud palvega. Ilma nende eeldusteta on meil võimatu Jumalale lähemale jõuda.

ANEKDOOT

Õpilasel palutakse korrata, mida räägiti usuõpetuse tunnis kurjade vaimude kohta. Üks õpilastest vastab kuulekalt: "Siis pöördub kuri vaim tagasi ja võtab endaga kaasa veel seitse vaimulikku, kes on kurjemad temast endast."

OSALE KOGUDUSE ELUS!

Haapsalu koguduse infot jagame kodulehe (<http://haapsalu.eelk.ee/>) ja Facebooki (<https://www.facebook.com/Haapsalukirik/>) kaudu. Kuukirja „Johannese Sõnumid“ saadame e-postiga kõigile, kes selleks on soovi avaldanud. Kirikuteated ilmuvad kord nädalas ajalehes „Lääne Elu“. Tere tulemast teabega tutvuma ja seda jagama!

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNESE KOGUDUS

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kl 9-15. Kohtumine koguduse õpetaja piiskop Tiit Salumäega palutakse leppida kokku (tel. 52 80635). Kasutatud riiete annetustmüük on avatud E, K, R 10-13.

Nb! 31. märtsini toimuvad jumalateenistused Jaani kirikus.

Telefon 473 7166, 473 7167.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-post lisatakse kirjasaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Toomkirik ja piiskopilinnus Vaata www.haapsalulinnus.ee Kontakt: Marika Peberg, tel 5184664, 4725346. Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

KUUKIRJA „JOHANNESE SÕNUMID“ TOIMETUS

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 5280 635.

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com.

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com; 53477 633.

Lia Salumäe E-post: lialalumae@hotmail.ee; 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte.ilves@gmail.com

Karin Teder E-post: karin.teder@mail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub alates septembrist 2008. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovide, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et kuukiri jõuaks võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.